

bestemmelser, jfr. f. eks. den militære straffelov § 68, der medfører, at det på disse møder er udelukket at drøfte politiske sager; og § 53, der foreskriver straf for den, som på en sådan måde ytrer utilfredshed med en foresats adfærd eller klager over besværligheder eller mangler, at han burde indse, at derved en for mandstugten farlig misfornøjelse kunne udbredes i krigsmagten.

Opmærksomheden henledes på, at det bør tilstræbes, at der tillige afholdes regelmæssige møder mellem talsmændene og deres foresatte, hvor også almene spørgsmål af betydning for mandskabet kan drøftes. I denne forbindelse må det endvidere fremhæves, at talsmændenes virkeområde ikke som tidligere er begrænset til spørgsmål a ikke-kommandomæssig art.

Pkt. 5.

Henvendelse til højere myndighed (§§ 5 og 6).

Talsmændene har ret til, såfremt de ikke er tilfreds med den foresatte chefs afgørelse i en af dem rejst sag at søge foretræde for den nærmeste højere chef. Denne bør normalt modtage talsmændene og påhøre deres fremstilling, men kan dog nægte talsmændene personlig foretræde, såfremt han skønner, at det vil være urimeligt under hensyntagen til sagens anledning og forholdene iøvrigt. Det er også tilladt talsmændene at rette skriftlig henvendelse ad tjenestevejen til forsvarsministeren, ligesom de skriftligt kan indbringe klager for forsvarsministerens klageudvalg, jfr. nærmere nedenfor under II, pkt. 2.

Talsmænds skriftlige henvendelser til forsvarsministeren skal af kommandomyndighederne behandles med størst mulig hurtighed og i hvert fald inden 2 dage efter modtagelsen videresendes til vedkommende højere myndighed.

I denne forbindelse må det endvidere fremhæves, at et afslag på en henvendelse fra talsmændene skal begrundes, med mindre særlige militære hensyn taler herimod.

Pkt. 6.

Henvendelse uden talsmændenes medvirken (§ 7).

Loven har bibeholdt den hidtidige ordning, hvorefter en eller flere menige personligt kan rette henvendelse til den fore-

satte chef i overensstemmelse med gældende regler. I denne forbindelse må opmærksomheden dog henledes på, at såfremt flere har noget at forebringe i forening, skal to af dem på de øvriges vegne fremføre det fælles anliggende; sker det skriftligt, skal skrivelsen indeholde oplysning om samtlige deltagere.

Hvor henvendelser fremsendes skriftligt ad tjenestevejen, gælder hvad der er anført ovenfor under pkt. 5 om sagernes hurtige behandling og tidsfristen for videresendelsen.

II. Klager.

Pkt. 1.

Fremsettelse af klager (§§ 8 og 9).

En menig, der ønsker at klage over en foresat eller foranstående, kan fremtidig fremføre sin klage direkte for vedkommende rettergangschef (regimentschef o. l.), og han behøver således ikke som tidligere at fremsætte klagen ad tjenestevejen efter forud at have underrettet den, der klages over, om klagen.

Klagen kan fremsættes såvel mundtligt som skriftligt, og den kan tillige fremføres gennem en talsmand, jfr. ovenfor om talsmandsordningen. Opmærksomheden henledes herved på, at den hidtil gældende bestemmelse om, at såfremt flere klager i forening, skal to af dem på de øvriges vegne fremføre klagen, ikke er optaget i loven og derfor bortfaldet.

Pkt. 2.

Indbringelse for klageudvalget (§§ 10—12).

Er en klager utilfreds med rettergangschefens afgørelse i sagen, kan han skriftligt og direkte indbringe sin klage for et særligt udvalg (forsvarsministerens klageudvalg). Dette udvalg, der er en nydannelse, består af 3 af forsvarsministeren udpegede medlemmer, heraf en civil formand, en auditor og en repræsentant for vedkommende værn, korps o. l. Såfremt sagen ikke henhører under andre myndigheder eller på forhånd kan afvises som ganske ubegrundet, afgiver udvalget efter undersøgelse af sagen indstilling til forsvarsministeren, der træffer afgørelsen.

Klageren og den, over hvem der klages, skal have meddelelse om klagens modta-